

Az Országos Rabbiegyesület elnökségétől.

Nagytekintetű Előljáróság!

A hazai zsidóság nagy feladatai, melyet a hitélet terén és a felekezeti közügyek körül korunkban megoldásra várnak, arra indították hat évvel ezelőtt a magyar rabbikar számos tagját, hogy egyesületté tömörülve örködjék vallásuk eszmei kincseinek a gyakorlatban való érvényesülése felett s hogy közös erővel keresse a módokat és eszközöket, melyekkel a hitélet bensőbbé tételét s a felekezet méltóságának emelését érheti el.

A vallásgyakorlat megszilárdítása, az istentisztelet áhítatának fokozása, az alsó s középfokú iskolák hitoktatásának egyöntetűvé tétele, a tudatos zsidó önérték fejlesztése valamint felekezetünknek történeti és tartalmi értékéhez méltó elismertetés magaslatára való emelése körül folytatunk eszmecserét s igyekszünk tanulmány és tapasztalat alapján oly megállapodásokhoz jutni, melyek az összesített erők segítségével megvalósításhoz segítik a hazai Izrael legszentebb feladatait. A rabbikart egyénileg érdeklő kérdések közül a személyes ügynek látszó nyugdíjkérdést vettük fel egyesületünk programjába, ámde ennek a kérdésnek dülőre vitele inkább a hitközségek és az egész felekezet ügye, mint a rabbik személyes érdeke, mert csak a felekezet és a hitközségek javát mozdíthatja elő annak a rabbinak munkássága, akit eszmevilágában nem nyugózi le esetleg munkaképtelenségének gondja s halála után özvegye és árvája elhagyatottságának réme; másrészt azonban a gyakorlat és a valóságos jogszokás majdnem egyenesen kötelességévé tette a hitközségeknek, hogy munkaképtelen rabbijának, vagy az elhalt rabbi özvegyének és kiskorú árváinak anyagi helyzetéről gondoskodjanak, nem egyszer a hitközség anyagi erejének legnagyobb megerőltetésével. Figyelembe veendő végül az is, hogy a rabbik nyugdíj ügyének általában jogszabályozásának helyes rendezése a jövőndő rabbi-nemzedék minőségét is nagyban irányítja, ami a felekezet életében és fejlődésében első fontosságú kérdés.

Ezen közérdekű ügyek ébrentartása és megbeszélése céljából szakközlőnyt is alapítottunk, mely lehetővé teszi, hogy felekezetünk hitéleti és kulturális törekvéseit előmozdító minden elméleti és gyakorlati kérdésben egyöntetű vélemény alakuljon ki és ép ezen egyöntetűség révén áldásosan működhessék a magyar rabbikar a hazai Izrael felvirágoztatására.

Egyesületiünk adminisztrációja és közlönyünk kiadása azonban olyan terheket ró a tagokra, hogy felekezetünk közjavára irányuló törekvéseink fennakadást szenvedhetnének, ha továbbra is egyedül a magunk anyagi erejére volnánk utalva. Amiért is múlt évi augusztus 29-én tartott közgyűlésünk megbízásából azon legmélyebb tisztelettel teljes kéréssel fordulunk a nagytekintetű Előljárósághoz, hogy egyesületünket pártfogolni s olyatén anyagi támogatásban részesíteni kegyeskedjék, hogy úgy a hitközség, mint annak tagjai közül minél számosabban az egyesület pártoló, vagy pártfogó tagjai közé lépni sziveskedjenek. Alapszabályaink szerint pártoló tag lehet az, aki egy és mindenkorra legalább (100 azaz) száz koronával, pártfogó tag pedig az, aki évenként legalább tíz koronával járul az egyesület fenntartásához.

Reméljük, hogy a nagytekintetű Előljáróság méltányolni s támogatni fogja törekvéseinket és ebben a reményben bátorodunk közgyűlésünk további határozatának megfelelően a következőt is a mélyen tisztelt Előljáróság elé terjeszteni.

II. Mult évi közgyűlésünk behatóan foglalkozott azon számos oldalról érkezett jelentéssel, mely megdöbbentő módon tárta fel azt a visszaes helyzetet, melybe hazánkban a polgári házasságkötés behozatala óta vallásunk házassági törvényeink figyelembe vétele jutott.

Tizenhat évi tapasztalat szomorú adatai győzték meg a közgyűlést arról, hogy immár nem elszigetelten álló jelenségek hívják föl a vallás őreinek éberségét, hanem országsszerte felmerült esetek követelik meg az egyesített erők olyan egyöntetűséggel végzendő munkáját, mely remélhetőleg gátat tud emelni a mindjobban terjedő áramlat ellen.

Tapasztaltuk, hogy nem minden esetben a vallás iránti érzéketlen közönyösség az egyetlen ok, mely arra indít egyes házassuló feleket, hogy csupán csak a polgári kötéssel elégedjenek meg, de sok esetben anyagi körülmények kényszerítik a feleket arra, hogy ne keressék a lelkek megszentetését a vallás által nyújtott házasságkötési szertartásban és örömmel vettük tudomásul az elhangzott jelentéseket, melyek a hitközségek tiszteletre méltó áldozatkészségéről szóltak, örömmel emlékeztünk meg a nagytekintetű Előljáróságok vallásos buzgalmáról, mely gyakran a hitközség súlyos anyagi érdekei mellett lehetővé teszi, hogy tisztán anyagi kérdés ne képezzen akadályt a vallásos házasságkötés igénybe vételénél.

Teljesen tehetetlenül állunk azonban olyan esetekkel szemben, amelyeknél a felek közt vallástörvény szerinti házassági akadály forog fenn, s amely eseteknél minden rendelkezésünkre álló eszközt meg kell ragadnunk, hogy érvényt szerezzünk a vallástörvénynek. A házasságkötésre vonatkozó állami törvények nem meritik ki egészen a vallás szerinti házasságkötés törvényeiben felsorolt akadályokat s így a legtöbb esetben teljes jóhiszeműséggel kéri olyan felek a vallás szerinti házasságkötést, kik közt állami törvény szerint nem forog fenn akadály, ámde gyakran megtörténik az is, hogy szándékos elhallgatással ejtik tévedésbe a szertartást végző rabbit a felek közt fennforgó vallástörvény szerinti akadályok felől. Ha a házassulandó felek mindegyike helyben lakik, úgy a rabbi könnyű szerrel tájékozódhatik, hogy a törvénnyel és lelkiismeretével megegyezően eszközölje a házasságkötést.

Ilyen eseteket csak azáltal gátolhatunk meg, ha kivétel nélkül minden házassulandó féltől, aki idegen községhez tartozik, kihirdetési bizonyítványt követelünk meg, melyet illetékes rabbija állít ki s lát el oly értelmű záradékkal, mely világosan feltünteti, hogy az illető részéről vallástörvény szerinti akadály nem forog fenn.

A rabbik eddig is megkövetelték a hirdetési bizonyítványt, de kénytelenek voltak igen gyakran eltekinteni a követelés teljesülésétől, minthogy a felek rendszerint azzal akarják igazolni a hirdetési bizonyítvány hiányát, hogy az illetékes hitközség túl magas díjakat követelt a bizonyítvány kiszolgáltatásáért, mely nyilatkozat rendszeren oly időben történik legtöbbszörre közvetlenül a házasságkötés napján, amikor a rabbi már nem áll módjában, hogy meg is győződjék a valóságról, és mivel kényszerhelyzetben van, nem tagadhatja meg az esketést, mert különben megelégednek a felek a polgári házassággal, amit pedig a rabbi nem kockáztathat meg.

Amiért is az Országos Rabbi-egyesület közgyűlésének megbízásából legmélyebb tisztelettel terjesztjük a nagytekintetű Előljáróság elé azon kérésünket, hogy kihirdetést és kihirdetési bizonyítványokat általában vagy egészen díjmentesen vagy minimális díjak mellett eszközölni s kiadatni kegyeskedjék.

Remélve, hogy vallástörvényünk megóvását célzó ezen kérésünket a nagytekintetű Előljáróság teljesíteni fogja.

III. Ezzel kapcsolatban bátorkodunk a tekintetes Előljáróság figyelmét még azon intézkedések megtételére is felhívni, melyek az istentiszteletben a vallás méltóságának, az áhitat követelményeinek és a hívek lelki szükségleteinek emelését célozzák. E célból a hagyományos vallásos szokás tiszteletben tartásával kiküszöbölendő mindaz, ami az istentisztelet céljával nem egyezik és az áhitatot zavarja (pl. a sok összevonható „Miseberach“). A vallásos énekek közül az elismert mesterek által szerzett hagyományos dallamok alkalmasak leginkább a vallásos érzelmek kifejezésére, míg azok, melyek csupán a hallgatók gyönyörködtetésére szolgálnak mellőzendők

IV. A rabbi-egyesület határozatilag kimondotta, hogy egy rabbi se végezzen sem esketést, sem bármely funkciót más rabbi kerületében annak előzetes tudta és beleegyezése nélkül.

V. Végül az egyesület azon tiszteletteljes kéréssel járul mindazon hitközségekhez, ahol szombati napon van a hetivásár, hogy tőlük telhetőleg hassanak minden erejükkel oda, hogy a hetivásár szombatáról más napra tétessék, mert az egyesület kötelességet vél teljesíteni, midőn a legnagyobb nyomatékkal hangsúlyozza a szombatnapi hetivásárok káros befolyását a zsidó hitéletre, ami bővebb megokolásra nem is szorul.

Komárom, 1912. február hóban.

Hitrokoni üdvözlettel és mély tisztelettel

Dr. Venetianer Lajos

jegyző.

Dr. Lövy Ferenc

jegyző.

Dr. Schnitzer Armin

elnök.

Dr. Neumann Ede

alelnök.

Dr. Fischer Gyula

alelnök.

IV. A rabbi-egyesület határozatainak kivételével, hogy egy rabbi és végezetlen sem ekként, sem bármely funkciói más rabbi körében annak előzetes tuda és beleegyezése nélkül.

V. Végül az egyesület azon határozataival, amelyekkel az egyesület az egyesületi tagok számára napon van a határozat, hogy az egyesületi tagok számára minden ere-
jükkel oda, hogy a határozat szövegétől más más részletek, mert az egyesület köte-
lességet vélt teljesíteni, minden a legnagyobb mértékben meg kellene őrizni a szöveg
határozatának káros befolyását a zsidó hitélet, az előbb megokolásra nem is szorult.

Komárom, 1912. február hóban.

Hittokoni üdvözléssel és helyi tisztelttel

Dr. Schütz Armin

elnök

Dr. Neumann Ede

titkár

Dr. Fischer Gyula

titkár

Dr. Venczner Lajos

titkár

Dr. Lövy Ferenc

titkár